

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою «Міжнародна економіка»

**НА ТЕМУ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА КАБЕЛЬНО-ПРОВІДНИКОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
(НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»)**

Виконавець:

студентка 44 гр. ФМЕ

Тихонюк Валерія Вячеславівна _____

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н, професор

Козак Юрій Георгійович _____

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність кваліфікаційної роботи. Зовнішня торгівля є найважливішою частиною діяльності підприємств, а також пріоритетом національної політики більшості країн світу, тому необхідність аналізу ефективності зовнішньої торгівлі стоїть перед кожним таким підприємством, діяльність якого орієнтована не тільки на внутрішній ринок, але і за кордон. В нинішніх умовах господарювання, в часи економічної та політичної нестабільності визначення рівня ефективності є важливим кроком для прийняття рішення, чи є здійснення зовнішньої торгівлі доцільним не лише, коли підприємство тільки планує вихід на зовнішні ринки, але й під час безпосередньої зовнішньоторговельної діяльності, коли показники її ефективності можуть допомогти визначити фактори, що так чи інакше впливають на зовнішню торгівлю негативно, та вчасно їх усунути чи зменшити цей вплив.

Звичайно, підприємства кабельної промисловості не є винятком. Ринкова конкуренція визначає прагнення підприємств до завоювання лідируючих позицій на ринку, породжує необхідність створення і освоєння нової конкурентоспроможної продукції, завдяки чому стає можливим розвиток промисловості і в її складі галузі, що виробляє кабельну продукцію. Актуальним завжди залишається пошук нових шляхів щодо посилення ефективності зовнішньої торгівлі, зокрема сьогодні, коли досягнення ефективних результатів ускладняється саме через необхідність адаптації до умов, що постійно змінюються, серед яких євроінтеграційні процеси, зміни у стандартизації продукції тощо.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою є визначення стану та шляхів підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства ПАТ «Одескабель».

Для реалізації поставленої мети передбачено вирішення наступних завдань:

- 1) дослідити теоретичні основи здійснення зовнішньоторговельної діяльності підприємства;
- 2) розглянути методичні підходи до визначення ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства;
- 3) здійснити аналіз зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель»;
- 4) визначити та оцінити фактори, що мають вплив на зовнішньоторговельну діяльність ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції;
- 5) провести аналіз ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель»;
- 6) розробити пропозиції та запропонувати шляхи підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель».

Об'єктом дослідження є випускної роботи виступає стан та перспективи підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства кабельно-провідникової промисловості (на прикладі ПАТ

«Одескабель»).

Предметом дослідження виступають теоретичні аспекти та практичні заходи підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель».

Методи дослідження. Методологічною основою кваліфікаційної роботи є теоретичні положення економічної науки та праці вчених-економістів в сфері зовнішньоекономічної діяльності. Методологія дослідження базується на використанні принципів системного підходу, інструментарію економічної теорії і економічного аналізу.

У процесі дослідження використовувалися методи аналізу та синтезу; емпіричні методи – для організації збирання первинної інформації про зовнішню торгівлю підприємства; порівняння та узагальнення; методи економічного і економіко-статистичного аналізу – для оцінки та обробки результатів дослідження ефективності зовнішньої торгівлі підприємства; кореляційно-регресійний аналіз.

Інформаційною базою дослідження стали теоретичні положення і розробки науковців, роботи відомих зарубіжних та вітчизняних вчених в галузі ЗЕД, навчальні посібники, підручники, матеріали монографій та періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій, законодавчі та інші нормативно-правові документи, офіційно опублікована статистична інформація, звіти та аналітичні матеріали Європейської Комісії та Центру СЕ сертифікації продукції, звітна інформація ПАТ «Одескабель», джерела Інтернет, власні розрахунки.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи опублікована стаття: Тихонюк В.В. «Зовнішньоекономічна діяльність ПАТ «Одескабель» в сучасних умовах» // Збірник наукових робіт за підсумками студентської дистанційної науково-практичної конференції «Минуле, Сучасне, Майбутнє», Випуск 12. Одеса: ОНЕУ, 2022. – 301 с., обсяг 5 авт.арк.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (49 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Основний зміст викладено на 65 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»** розглядається сутність та специфіка ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства, визначаються фактори, які впливають на ефективність здійснення зовнішньоторговельної діяльності підприємства та аналізується методика оцінки ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства.

У другому розділі **«АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»»** проаналізовано загальну характеристику ПАТ «Одескабель» як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, розглянули участь ПАТ «Одескабель» в міжнародних кабельних об'єднаннях, виділи сильні та слабкі сторони ПАТ «Одескабель» з допомогою SWOT-матриці, досліджено сучасний стан зовнішньої торгівлі ПАТ «Одескабель», також дали оцінку ефективності здійсненні зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель».

У третьому розділі **«ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»** розглянуто поняття ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства, визначено методику оцінки ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства, проведено оцінку ефективності здійснення зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» та дала рекомендації щодо вдосконалення системи збуту підприємства ПАТ «Одескабель».

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Поняття ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства є складним та багатостороннім. У вузькому розумінні – це різниця між доходами від експортно-імпортних операцій та витратами на здійснення експортно-імпортних операцій. У більш широкому трактуванні – це результативність підприємницької діяльності суб'єктів господарювання будь-якої організаційно-правової форми в галузі міжнародного обміну факторами виробництва, виражена у відносних величинах, і визначається як відношення доходів від цієї діяльності до витрат на її здійснення.

2. Методика оцінки ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства включає такі основні показники, як: частка прострочених зовнішньо-торговельних контрактів; валютна ефективність експорту та імпорту; загальна ефективність (прибутковість) експорту та імпорту; рівень ефективності (рентабельність) експорту та імпорту; інтегральний економічний ефект та рівень експортно-імпортних операцій. Існують й інші показники ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства, які можна застосовуються залежно від цілей аналізу.

3. ПАТ «Одескабель» є всесвітньо відомим виробником кабельно-провідникової продукції. Пріоритетні напрямки діяльності ПАТ «Одескабель» на сучасному етапі розвитку – це виробництво мережевих (LAN) кабелів, волоконно-оптичних кабелів, кабелів зв'язку, нагрівальних кабелів, радіочастотних та спеціальних кабелів, силових кабелів, дротів, кабелів з вилками та іншої продукції. В ПАТ «Одескабель» розроблена й впроваджена інтегрована система управління за міжнародними стандартами. ПАТ «Одескабель» є активним учасником відомих міжнародних об'єднань виробників кабельно-провідникової продукції. Для зручності здійснення ЗЕД ПАТ «Одескабель» створена мережа представництв у великих містах України та за кордоном. Результати проведеного PEST та SWOT-аналізу показують, що сьогодні ПАТ «Одескабель» перебуває в нестабільному стані.

4. Проведена оцінка ефективності здійснення зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» показала, що підприємство веде таку діяльність досить успішно. Про це свідчить позитивна динаміка таких показників, як: частка експорту та імпорту в отриманій виручці; частка прострочених зовнішньоторговельних контрактів; ефективність експорту та імпорту; рентабельність експорту.

5. Перспективні плани розвитку емітента:

- знаходження в групі провідних підприємств країн СНД з виробництва телекомунікаційного кабелю, мідного та волоконно-оптичного кабелю, з перспективою виходу на ринки Європейської спільноти та країн Близького Сходу;

- закріплення на ринку виробництва силового кабелю;

- розширення випуску нагрівальних кабелів;

- ріст випуску наукомісткої продукції (кабелів волоконно-оптичних, цифрових і нагрівальних кабелів);

- постійне підтвердження якості виробляємої продукції.

6. Для того, щоб вдосконалити систему збуту підприємству ПАТ «Одескабель» пропонується використати такі рекомендації:

1) удосконалення контролю при плануванні продажів. За допомогою використання економіко-математичних методів і моделей прогнозування й планування продажів, їх вдосконалювання й відновлення, у тому числі на базі використання ПК. Підприємству пропонується використовувати такі принципи ефективності контролю при плануванні продажів: плануванням продажів в організації повинен займатися не тільки планово-економічний відділ, його варто покласти на спеціалізований підрозділ відділу збуту або

маркетингу, що відіграє координуючу роль у плануванні діяльності організації. Крім того, повинна бути розроблена система оперативного контролю виконання планів збуту.

2) удосконалювання контролю виконання планів збуту. Детально пророблена й документально закріплена збутова політика стає ефективним інструментом поточного й наступного контролю за збутовою діяльністю організації і її положенням на ринку.

АНОТАЦІЯ

Тихонюк В.В., «Стан та перспективи підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства кабельно-провідникової промисловості (на прикладі ПАТ «Одескабель»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародна економіка». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2022 р.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження виступає стан та перспективи підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства кабельно-провідникової промисловості (на прикладі ПАТ «Одескабель»). У роботі розглядаються теоретико-методичні основи дослідження ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства в галузі кабельно-провідникової промисловості.

Досліджено фактори впливу та методи оцінки ефективності зовнішньоторговельної діяльності промислового підприємства. Охарактеризовано сучасний стан та динаміку зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель». Проведено SWOT-аналіз ПАТ «Одескабель». Проаналізовано показники ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель». Запропоновано напрями підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Одескабель» у вигляді матриці Ансофа.

Проаналізовано зовнішньоторговельну діяльність ПАТ «Одескабель», розглянуто географічну структуру експорту та імпорту продукції ПАТ «Одескабель».

Запропоновано напрями вдосконалення нових технологій, запропонували рекомендації щодо вдосконалення системи збуту підприємства ПАТ «Одескабель».

Ключові слова: зовнішньоторговельна діяльність, зовнішньоекономічна діяльність, зовнішня торгівля, експорт, імпорт, збут, ефективність, кабель.

ANNOTATION

Tikhonyuk V.V., "State and prospects for improving the efficiency of foreign trade activity of the cable and wire industry enterprises (on the example of PJSC "Odeskabel").

Qualification work for a bachelor's degree in the specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economics". - Odessa National University of Economics. - Odesa, 2022.

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of the study is the state and prospects of improving the efficiency of foreign economic activity of the cable and wire industry (on the example of PJSC "Odeskabel"). The paper considers the theoretical and methodological foundations of the study of the effectiveness of foreign trade activities of the enterprise in the field of cable and wire industry.

Factors of influence and methods of estimating the efficiency of foreign trade activity of an industrial enterprise are studied. The current state and dynamics of foreign trade activity of PJSC "Odeskabel" are characterized. A SWOT analysis of PJSC Odeskabel was conducted. Indicators of efficiency of foreign trade activity of PJSC "Odeskabel" are analyzed. The directions of increase of efficiency of foreign economic activity of PJSC "Odeskabel" in the form of a matrix of Ansof are offered.

The foreign trade activity of PJSC "Odeskabel" is analyzed, the geographical structure of export and import of products of PJSC "Odeskabel" is considered.

The directions of improvement of new technologies are offered, recommendations on improvement of system of sale of the enterprise of PJSC "Odeskabel" are offered.

Key words: foreign trade activity, foreign economic activity, foreign trade, export, import, sale, efficiency, cable.